

آدرهس :

İDJTİHAD

Constantinople

اوچنچی سنه

اجتهاد

آدرهس :

اجتهاد ادارهخانهسی :

شهر اماتی قارشینده دائره

مخصوصه در .

سنه لك آيونه بدلی ۴۰ ، نسخه سی

۲ غروشدر

آیده ایکی دفعه نشر ایدیلیر اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

ایده‌جک بعض انسانلرک بولونمالری ایسه حالا محتملدر .

Espinas, Les sociétés animales

[ص ۱۵۴]

تربیه، بیر یگون اعتیاد ادر . [ریبو]

انمودجی آلتند، نه قدار کذب لرک کیزلندیکنی، نه قدار فضیلتک
معمر قلابیلدیکنی کوسترمشالر در . فیلسوفلر هر دفعه
«چقمالی ز، سزک اذ اعتیاد ایتدیکنر افقلره دوغرو
چکیلوب کیتمه لی ز.» دیورلردی. [ص ۲۰۲-۲۰۳]

§

اڭ بویوک واقعه لر ، اڭ بویوک فکرلر - فقط اڭ
بویوک فکرلر اڭ بویوک واقعه لر در - آجاق پک کچ
آکلاشیلر : معاصرلری اولان نسللر .. بو واقعه لر
ادراک ایتزلر ، حیاتلرنده بو وقعه لرک یانندن کچرلر .
بوراده ، عالم تجردده مشاهده اولونان بیرحاله مشابه بیرشی
واقع اولور ؛ اڭ اوزاق ییلدیزلرک ضیالری انسانلره اڭ
صوکره واصل اولور وضیالرینک ورودندن اول اوراده
ییلدیزلرک بولوندیغنی انسانلر قبول ایتزلر ؛ بیر ذکاڭک فهم
اولونماسی ایچین نه قدار عصر لازمدر ! « .. [ص ۳۳۱]

§

اذا تعارض العقل والنقل اول النقل بالعقل

[اصول فقه دن]

معناسی : عقل ایله نقل یکدیگرینه معارض بولوندیغنی
وقت، نقل، عقل ایله تأویل اولونور. [یعنی عقله تابع اولونور]

§

العقل میزان النقل [اصول فقه دن]

معناسی : عقل نقلک ترازوسو در . یعنی منقولاتک
درجه معقولیتی عقل تعیین ایدر .

§

(نسیپا) نك «جمعیت حیوانیه» عنوانی کتابندن :

معلوم اولسون: بیر چوق جمعیت حیوانیه ده ضعیفلر
حمایه اولونورلر ، کنجدر باکال اهتمام تربیه ایدیلیلر ،
اختیارلر بیله بعض کره امداد و معاونت کورورلر یعنی حیوان
طائفه سی Peuplade نك و عینی فاملیانك اعضالری بیر تضمین و مکا
فاتك اڭ خفیف امیدى اولماق سزین یکدیگری ایچین فدای نفس
ایدرلر . حیوانلردکی بو حاللرک فضائل اولدیغیسه تردد

ایکیدن هانکیسی ؟

شو کونلرک ، اڭ مشغل ، اڭ ملتبه ، اڭ آرامسوز
اڭ آرامساز مسئله لرندن بیرى ایشته شودر : [المانی
دوستلغی می ، یوقسه انکلتزه دوستلغی تورکیا ایچین
داها زیاده قیمتداردر ؟] بن بو مسئله نی باشقایر یرده
[*] باشقایر دفعه داها موضوع بحث ایتمشیدیم . فقط ،
حقیقت هیچ بیر زمان فضله تکرار ایدیلهمز : انسان
تنفس ایتمکدن استغنا کوسته ره بیلیرمی ؟ حقیقت .. عضویت
جمعیتک هوای نسیمی سی در . عضویت افراد ، هوای نسیمی نی
جذب و تنفس سایه سنده حفظ حیات ایدر ؛ جمعیت بشریه
نعم حقیقت ایله تنم و تغدی ایدهرک یاشار ، بطلان و اوهام
اوزدرینه مؤسس اولاراق پایدار اولماق جمعیت حاضره
بشریه دن نزع و فسخ ایدلمش بیر امتیاز فاسددر . حقیقت
بزی یارالایاجق ، بیلیرم ؛ عزت نفسمزی جریحه دار
ایده جک بیلیرم ؛ فقط :

ای حقیقت نشوه تلخکله پردر روحم

ذوقیاب اضطرار بکدر دل مجروحم

دیهرک حقیقتی آغوش عزم و شجاعتزه چکمزسه ک
یا خود با کال عزم و شجاعت حقیقت ک آغوش نأرومنورینه

[*] (تعارف مسامین) ک ۲۲ نجی نسخه سنده مندرج

ه . ت امضالی مقاله نی مراد ایدیورم .

اتفاقك آرقاسىندىن قوشايما احتياجز اولمايه جاق درجده قوتلى يز، بز قوتلى اولونجه اتفاق جولر اطرافزده اوچوشاجق.

عشقه استعدادك اولسون دلربادىن چوق نه وار ؟

و اوزمان متفقمز ، خادمز اولاجاق ، بز اونك ائسه كچن باغلى قو يروق اولماياجمىز ؛ اوزمان متفقمز ، مستولمز اولماياجاق .

قورد ايله منفق اولمادىن اول آرسلاز اولمالى يز !

بز قويون بولونديغمز حالده قورت ايله اتفاق ايدمه بيليرمى يز ؟ بزم معارفز يوق ، صنايعمىز يوق ، تجارتىز يوق ، زراعتىز يوق ، بز بو حال ايله اتفاق عقدينه دكل عقدّه حياتيه محتاجىز . عقدّه حياتىز ، كسيلمىز ، آتيلمىز ديمكدر . بز بو كون - جسارتكى طوللاي قاره - موجود دكاز . بنيان حاضر مدنيتده بزم بير طاشيمىز يوقدر . بز بو نقطه نظردين يوقىز . . . هرشيدىن اول وار اولالم ، اوندىن سكره وارلغىمىز تايد و محافظه انديشه سنه دوشلم . . بز بوكون مدنيت ، اقتصاديا بلغارلرك مادون و مغلوبى يز ، بز ايكي سنه اول ، عساكرمىز چيلاقلقدن قورتارماق ايچون اوچوز بيك ليرامىز بلغاريانك فيليه شايق فابريقه . لرينه ويردك . وبوسنه ، بونك ايكي مثلى برمبلنى ياغ و سائر لوازم عسكريه ايچين ينه بلغاريايه ويرديكمىز ايشيتدم . بلغاريا بو پاره لرله كسب ثروت ، كسب قوت ايدسيور . دورت سنه اوليور ، كه زنجيرلر مىز سو كولى . بزم شركت عقد ايتمه مزه ، تشبثات صنايعيه و تجارتيه ده بولونمازمه مانع اولان يوق . حكومتك آياغنده بير عرب عزت ، بير راغب باشا ، بير قاره تحسین پراغى سى يوق ، ايش بويله ايكن قاچ ايلك فابريقه سى ، قاچ شياق دستكاهى ، قاچ نمونه چفتلىكى ، قاچ عملى زراعت مكاتبى يابدق ، قاچ شوسه انشاليتدك ؟ امور نافعه مملكت خصوصنده تشبثاتده بولونماقدين بزى كيم منع ايتدى ؟

آتيلماسه ق جوهر حياتدن قاچيش ، ياشاماق دن قورقش اولورز ،

وارلق مبارزه ، ياشاماق غالب اولمادر

بينه سنه يك كورجه باقىش اولورز . آلمانيا دوستلغى مى يوقسه انكلتره دوستلغى مى ترجيح ايدلم ؟ بانا شو صوك ايلرده ، صوك كونلرده بوسوال قاچ كرملر صورولدى ! بوسوالره جواباً قاچ كرملر آم درون چكدم ! شاعرك وقوف الم افزوده خطاباً :

برق فكرتار سرمد - آه - بيدرى ظهور
درج ايدىن سنسین بو هيتلى مالى آهمه .

بيننده موضوع بحث ايديش آد لردن اولان آهمى تفسير ايتديكم ، تفسيرىمى بيتدريكم دقيقه ده بومقاله يي بيتدريشم اولاجامىز . انكلتره نكمى ، يوقسه آلمانىك مى دوستى قالام ؟ سؤالى نه قدار سطحى نظرانه ايسه جف القلم ، بونلردىن بيرى ترجيحاً جواب ويرمكده او قدار سطحى نظرانه در . بويولده وارد اولمش ويا وارد اولاجاق سؤالره بير جواب عمومى ويريم : بن هر شى دن اول بير اتفاق طرفدارى يم : كسدى كنديمىزله . . . بز آيرى آيرى فرد اولراق متفقىمى يز ؟ دماغك مركز تفكر اولديغى دريش و قلبك مركز حسيات ، تعبير ديكرله مركز وجدان اولديغى قبول ايدمه رك سويله يورم : دماغىز قلمىزله متفقىمى ؟ دوشونديكمىز ، سويله ديكمىزك عيىمى ؟ اولديغمىز كيى كورونسيورمى يز ، كورونديكمىز كيى اوليورمى يز ؟ يا خود بويله كورونه بيليور و بويله اول بيليورمى يز ؟ ديكر بير سؤال : توركي ايمپراطورلغك كافه وطنداشانى يكديكرينك خير خواهيمى ؟ يكديكرينى وطنداش ، محن داش بيليورمى ؟ تعبير ديكرله توركي ايمپراطورلغك وضنداشرى يكديكريله متفق ، يكديكريله متحدمى ؟ بوسواله ويريله جك جواب خاير ايسه ديرم كه كائنات ايله اتفاق ايتسه ك ، آلمانيا اردوسنى ، انكلتره فيلوسنى خدمتمزه قويسه بيهوده در . يو . . ق جواب جواب تصديق ايسه ديرم كه هيچ بير

ادبیات

شعر

روح عرفیه

خونم بیزم اهل زمانه شراب شد ،
وز آتشش صمیم ظلام آفتاب شد ؛

افتادم بر این کره بانگ قیام زد ،
سحر بیان من سحر انقلاب شد ،

افروختم بنور محمد دل عباد
این بحر پر خروش هدی زان حباب شد ،

روح ، که کرد باد وجود وعدم شناخت .
شانس بعرض حق وعلا انجذاب شد ،

عمر شمس .. محشر و آفت - مدار من
در چشم عدل و داد نگاه عتاب شد ،

خون باش وزخم گیر و بیرغم زمان مگو
— ای قنبر شیر که غذای کلاب شد — :

« آن مصر معدلات که تو دیدی خراب شد ،
آن نیل مکرمات که شنیدی مراب شد ! »

(طرابلس غرب) ی کلین ایتدیگدن صوکره کمال حضور
بال ایله اوروپایه تفرجه حقیقش اولان صدر سابقك من غیر
عدل بو مملکتده احسان ایتیش اولدینی معارف فاطر حاضری ،
فرانسه ده محکوم بیر پروغرامی ترجمه ایتکدن غیر نه بایدی
ونه یاییور ؟ مملکتی .. طفیلی لرك ، صنفی ز قالمش déclassé لرك
انکسار و احتراصنه طعمه ایدیوروز .

بز شیق بکلرینه محتاج دکاز ، بز قادر و خارجی معاشری
ویرمک بورج آلماق ایچین قانی قانی دولاشمه یه دوام
ایتمک ایسته مه یز ، ایسته سه ک بیه دوام ایتدیر مزار ، وایتد
یرمه مک ده حقدیر

شونکله می ، بونکله می اتفاق ایدم دیمه یه باشلامازدن
اول ، کندی نفسیله و کندی آرملرنده کندی کندیلاریله
متیخته ، یک امل ، پلرنک ، یک تن ، یکدل بیر ملت اولام .
کندی یاغیله قاورولا بیلیر ، وقور ، ایش اهل ، صنعت اهل
همت اهل ، معرفت اهل ، بیر ملت متحیده اولام ؛
متفق انتخابی دوشونمک صیره سی صوکره کلیر . ای حکومتک
عدل واحسانی ، صنایع مکتبیری ! زراعت مکتبیری !

یزه لازم اولان .. غوغای حیاتده یدزور صاحبی ،
مستقل ، یاشاماق ایچین ابواب حکومتی چالماقدن مستثنی
و شرمناک افراد وطن اعمال ایدن فابریقه لر در . بز
مکتبیری .. مستقل ، کندی عالمنک پادشاهی ، وطننک
خادم جائفندسی انسانلر یتشدیرن انسان فابریقه سی کوروروز .
وبویله کورمه یه باشلاماق بز میکانه مید نجات لمعه سی کورونور .

عبدالله جودت

[« حق » دن]

۹ تموز ۱۹۰۶ حلوان

۰۷۰۶

